

Izhaja vsak dan

Izidi ob nedeljah in praznikih ob 5. uri, ob ponedeljkih ob 9. uri zjutraj.

Svezne številke se prodajajo po 3 novč. (6 stotink) mnogih tobakarnah v Trstu in okolici, Ljubljani, Gorici, Celju, Kranju, Mariboru, Celovcu, Idriji, St. Petru, Sežani, Nabrežini, Novemestu itd.

Pri naročbah sprejema uprava lista „Edinost“, št. Giorgio Galatti št. 18. — Uradno sta 2 pop. do 8 zvečer. — Če oglasom 16 stotink na vrsto peti; poslanice, oamrtnice, javne zahvale in domači oglasi po pogodbi.

TELEFON št. 570.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Naročnina znaša

za vse leto 24 kron, pol leta 12 kron, 3 meseca 6 kro. Na naročbe brez dopolne naročnine se uprava ne osira. Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nepravilne pisma se ne sprejemajo in rokopi si ne vračajo. Naročnino, oglase in reklamacije je pošiljati na upravo lista

UREDNIŠTVO: Ulica Torre bianca št. 12.

Izdajatelj in odgovorni urednik ŠTEFAN GODINA. Lastnik konorij lista „Edinost“. — Tisnili tiskarna konorij lista „Edinost“ v Trstu, ulica Giorgio Galatti št. 18. Poštno-hranilnični račun št. 841.652.

Rusko-japonska vojna

(Brzobjavne vesti.)

Ruska križarka »Novik«.

TOKIO 24. (Reuterjev biro). Podrobnosti o boju s križarko »Novik« poudarjajo, da se je vršil presmezen boj le med »Novikom« in japonsko križarko »Čušima«. Po enournem boju se je umaknil »Novik« v »Korjakovsk«; a umakniti se je morala radi popravkov tudi »Čušima«, katero je zadela krogla v bok.

Drugo jutro je japonska križarka »Čitose« našla »Novika« ob bregu; obrnjen je bil močno na stran in deloma pod vodo. »Čitose« je še celo uro obstreljavala »Novika«.

Oklopnjača »Sebastopol« zadela na mino?

TOKIO 24. (Reuterjev biro). Oklopnjača »Sebastopol« je v torek zjutraj zapustila Port Artur ter je zadela na neko mino. La dija se je nagnila in so jo morali odpeljati nazaj v pristanišče.

Ruske vojne ladije v Šangaju.

ŠANGAJ 24. (Reuterjev biro). Ruske ladije se niso na ukaz taotaja razorožile oziroma niso zapustile pristanišča. Podkralj iz Nankinga se brani odposlati semkaj kitajsko eskadro. Včeraj so konzuli imeli drugo posveto vanje glede ruskh ladij, ki pa ni imelo nikakega vspeha. Ruski konzul se posveto vanja ni udeležil. Ameriški konzul je pa izjavil, da se bo njegova vlada le tedaj umeševala, ako bo treba ščititi ameriško lastnino. Angleški konzul ni hotel vstreti prošnji taotaja, da bi prepovedal popravljati ruske ladije.

Ruske vojne ladije v Šangaju in Saigou.

ŠANGAJ 24. (Agence Havas). Kakor se govori, se bodo ruske ladije na intervencijo angleškega konzula razorožile. Rusko admiralstvo je tudi zavkazalo razorožiti tudi križarko »Diana«, ki se nahaja v Saigou.

Maršal Jamagata pred Port Arturjem.

BEROLIN 24. Kakor poroča »Berliner Tageblatt« iz Port Arturja, zspoveduje sedaj oblegovano japonsko vojsko pred Port Arturjem maršal Jamagata namesto generala Nodzu, ki je dvakrat brezuspešno naskočil portarturske utrdbe.

Brzobjavne vesti.

Ruska amnestija.

PETROGRAD 24. Povodom rojstva prestolonaslednika je bil izdan manifest, s katerim

PODLISTEK.

Ženski Neron.

Spisal Sacher-Masoch. — Prevel J. S.

— Mirovič.

— Poročnik Mirovič, čitate-li vi rad?

— Strastno, Vaše Veličanstvo!

— Vi čitate roman, to se vam vidi.

Vaša domišljija, vaše vedenje je povsem tako, kakor v romanu. Tudi jaz sem jih dolgo čitala. Odsedaj naprej čitajte dobre knjige, Mirovič, osobito čitajte Voltaira. Ravno sedaj čitam njegovo zgodovino Petra Velikega ter nameravam izdati v svet njegove liste, v katerih črta samega sebe. A veste-li, kaj mi najbolj ugaja v njem? To, da je v njem vedno prevladovala resnica.

— Vaše Veličanstvo!

— Torej povejte mi sedaj, kaj želite?!

— Jaz sem Ukrajinec, Vaše Veličanstvo, sin svobodnega naroda, unuk onega Miroviča, ki se je boril z Mazepo, katero ime živi še dandanes v kozaskih pesmih. Radi tamkajšnjega upora so mu zaplenili vsa njegova posestva. Tukaj pred vami stojim s

terim je odpravljena za civilno prebivalstvo, za armado in mornarico telesna kazen, ki se je še izvrševala za ponovne prekrške dolžnosti. Vsi zaostanki kmečkih davkov in posojil, ki jih je dala vlada povodom slabih letin so odpuščeni. Vsi pregreški, kaznjivi z denarnimi globami, z zaporom in trdnjanskim zaporom, brez zgube državljanjskih pravic, ki niso bile do rojstva prestolonaslednika še naznanjene oziroma odsojene, ostanejo brez kazni. Zločinci in kaznjenci dobe polajšanja. Politična hudodelstva, ki so ostala 15 let nazaj nezana, smatrajo se zastaranimi. Politični zločinci, ki so bežali v inozemstvo se zamo-rejo z dovoljenjem ministra za notranje stvari povrniti. Domači državljani so odpušče vsi dne 1. januarja 1904 dospeli davki in zastanki davkov ter četrtina danih posojil. — Finci, ki so zapustili Finsko brez dovoljenja, se bodo smeli tekom enega leta povrniti v svojo domovino. Finci, ki so se odtegnili vojaški službi ne bodo kaznovani, ako pridejo tekom treh mesecev na vojaški nabor. Pregreški, izvenzli rop, tatvino in pomeverjenje, ostanejo brez kazni. Židovskim rodbinam, čegar sinovi so se odtegnili vojaški službi, se denarne kazni odpuste. Skrbelo se bo za otroke in vdove vojakov padlih v sedanjih vojnah.

Grof Goess.

DUNAJ 24. Namestnik grof Goess se je podal danes zjutraj na svoje mesto v Trst.

DUNAJ 24. Namestnik grof Goess se ni — kakor je bilo sporočeno — vrnil v Trst, ampak se je podal na svoje posestvo v Žrelec (Ebenthal) na Koroško.

Novi topovi za Bolgarsko.

SOFIJA 24. Govori se, da se vojno ministerstvo že več dni pogaja z tehničnim voditeljem tvrdke Schreider v Creuzotu radi naročbe 54 baterij brzostrelnih topov. Zagotavlja se, da je naročba že dovršena stvar.

Eksplozija v rudniku.

HANOVER 24. U rudniku Perna pri Gnonavu so sinoči eksplodirali plini. Od 21 rudokopov nahajajočih se v rovu so bili štirje ubiti, 12 jih je bilo težko in trije lahko ranjeni.

General De Giorgis.

RIM 24. »Agenzia Stefani« izjavlja, da je najnovejša vest, ki jo je priobčila »Frankfurter Zeitung«, o odstopu generala De Giorgisa, popolnoma neosnovana.

Nove ustaške čete v Armeniji.

CARIGRAD 24. Vali iz Bulije javlja, da so se pojavile v nekem okraju vilajeta Erzerum in v sandšaku Bitlis nove armenske ustaške čete.

svetlim rodbinskim imenom, ali siromak na premoženju ter prosi pravice. Zastonj sem jo iskal po uradih in sodiščih te zemlje; takrat sem se spomnil, da jo moram najti pri Vašem Veličanstvu. Evo me pred Vami, da vas prosim, da odpravite ono sodbo samovolje ter mi vrnite posestvo mojih očetov.

Carica se je nasmešila: — Mirovič, vidi se — mu je rekla, — da ste čital pre-mnogo romanov. Vaša pravica se preiše, a vi zaupajte v mojo milost ter čitajte dobre knjige.

Veliki očesi Ukrajincevi sta zablistala. Poklonil se je ter odšel.

— Poljubite mi roko, Mirovič!

Mladenič je pal na kolena pred njo, a dve solzi sta kanili carici na roko.

— Ne bodite otrok, gospod Mirovič — je zaupila Katarina začudeno. — Čitajte Voltaira in čakajte na mojo odločbo. Ste me-li umeli, Mirovič?

Ves zmeden je mladenič še enkrat poljubil caričino roko, potem je vstal ter zbežal ven.

Katarina II. je povedala oči in se nasmešnila; potem je pozvonila in dala poklicati ministra redarstva.

— Zabeležite!

Prevzvišeni je izvilkel svojo listnico.

Krst ruskega prestolonaslednika.

PETROGRAD 24. Danes opoldne se je v dvorni cerkvi v Peterhofu izvršil krst velikega kneza prestolonaslednika Aleksija. Svečanosti so se vdeležili: Car, carica vdova, grška kraljica Olga, veliki knez Meklenburg-Sherinski, pruski princ Henrik, princ Battenberg in člani carske rodbine. Krstnik je petrograjski metropolit Antonij, prestolonaslednika krstil ter mu podelil sv. obroč, mu je car podal red sv. Andreja. Zvonjenje in 300 strelcev je naznanilo izvršeni sv. čin prebivalstvu v Peterhofu in v obeh prestolnicah. Na to je car sprejel čestitke diplomatskega zbora, dvora in visokih dostojanstvenikov. Vsi navzoči so bili povabljeni na zajutrek. Peterhof in obe prestolnici sta bili v zastavah. Zvečer bodete razsvetljeni.

Katoliški shod.

REZNO 24. Na današnji tretji seji katoliškega shoda se je razpravljalo o 14 predlogih glede sccijalnih vprašanj. Pontifikalco mašo je imel danes sedmograški škof grof Majlah.

Nemško-švicarska trgovinska pogajanja.

LUZERNA 24. Nemški zastopniki za trgovinska pogajanja s Švicco so danes dospeli semkaj. Pogajanja so pričela danes popoldne.

Grški prestolonaslednik.

KRONBERG (na Nemškem). 24. Grški prestolonaslednik Konstantin se je danes ob 10. uri predpoludne vrnil na Grško.

Novi angleški poslanik v Parizu.

LONDON 24. Dosedanji angleški poslanik pri Kvirinalu F. L. Bertie, je imenovan poslanikom v Parizu.

Oblak se je utrgal.

CASERTA (južna Italija). 24. Silen nalliv je provzročil v minoli noči v okolici Gioia in Sannitica veliko škodo. Polovico neke kleti so odnesli valovi, pri čemur so zgubili življenje 3 otroci. Bati se je, da je še več drugih oseb našlo smrt v valovih.

Iz Hrvatske.

Zagreb, 23. avg. 1904.

Kako da je naše uredništvo še vedno ckušeno s khuenovščino, imeli smo priliko prepričati se o priliki proslave kraljevega rojstnega dne v Djakovu. Tam je neki Kreivoj, tajnik finančnega ravnateljstva oseškega, dal vreči hrvatsko zastavo s poslopja davčnega urada zato, ker se ob njej ni vila tudi madjarska zastava. Storil je to zato, da dobi mastnejo službo, ker se ima sedaj popolniti mesto ravnatelja finančne oblasti, a to bi hotel postati Kreivoj. Snel je hrvatsko za-

stavo, da se prikupi svojim glavarjem. A to je dokazal tudi s tem, da je takoj posvojem »junaškem« činu« brzojavil skupnemu hrvatsko-ogorskemu ministerstvu financ, katere brzojavka se je glasila: »Dal sem odstraniti hrvatsko zastavo s poslopja tukajšnjega davčnega urada, da očuvam ugled države«.

Torej, ne le da nas je najgloblje užalil ta nesrečnik, snemši našo zastavo z mesta, na katerem se ne sme viti druga zastava — ima sedaj še toliko drznosti, da brzojavlja, da je rešil ugled države. Vsa Djakovo je bilo razjarjeno vled takega žaljenja prostega in nizkega tujinskega sluga, ki se poneša hrvatskim plemstvom. Tudi javno je bil ta plem. Kreivoj zasramovan, a bili bi ga tudi natepli, da ni on sam opazil važnost momenta in strahopetno pobegnil iz Djakova še isti dan.

Koliko krvi je bilo že prelito radi madjarske zastave, ki se glasom nagodbe ne sme razvijati v Hrvatski! Koliko se je že protestiralo proti temu — ali vendar vse to nič ne pomaga. Še vedno se o svečanostih prilikah razobešajo madjarske zastave in s tem narod žali. Na isti dan (18. avgusta) so plapolale v našem Zagrebu na skupnih uradih madjarske zastave, kar je izzivalo mnogo ogorčenja v občinstvu. A v Vinkovcih je došlo do protimadjarskih pojavov, ker so na gozdarskem in davčnem uradu bile izvešene madjarske zastave. Občinstvo je demonstriralo s krikom in žvižganjem, tako, na so na gozdarskem uradu zastavo odstranili, da davčnem pa so jo pustili, ali pod njo sta stražila 2 orožnika in 2 redarja.

Žalostno je, da na skupne urade in privatne institucije razobešajo madjarske zastave. Najžalostnejšo ulogo igra tu vsakako trgovska in obrtna zbornica v Osijeku. Vzlic vsem opominom in protestom razobeša ona še vedno madjarske zastave, a zastopati ima svobodni in nezavisni trgovski stan. To je ona ista komora, ki vsakemu novemu madjarskemu ministru čestita in pošilja k njemu deputacije. »Narodna obrana« je spregovorila o teh madjarskih zastavah, ali za to je bila ta številka — konfirirana. To je vse ravno po pravem khuenovskem kopitu.

A po tem istem kopitu se postopa tudi po onih mestih, kjer je zlobač Banffy časten meščan. Mesto da bi ga odstavili od te časti, iščejo madjaroni kakoršen si bodi izgovor in naposled mu izražajo nezadovoljstvo. Tako je v Varaždinu stavil v mestnem zastopu dr. Magdó predlog, da se Banffy briše iz listine častnih meščanov. Pa mislite-li, da je bil ta predlog vsprejet? Ne, ampak modri župan in obermadjaron pl. Breitenfeld je stavil protipredlog, s katerim mestno zastopstvo obžal-

nica. Ako vsprejmete mojo pobudo, pridite zvečer okolo 11. ure pred kazansko cerkev. Tam vas bo čakala kočija. Ljudje, ki bodo tam s kočijo, zavežite vam z ruto oči, okovajo vam roki in nogi, vi pa ne vprašajte ničesar, ne upirajte se! Čaka vas za to sladka nagrada.

Neka prijateljica.

Mirovič je razmišljal, kaj bi napravil. Ko je začela ura bii, ognril se je s pleššem ter ostavil hišo. Noč je bila temna, niti jedna zvezda se ni prikazala. Okolo kazanske cerkve spustile so se goste megle.

Ko se je Mirovič približal cerkvenim vratom prikazala se je z druge strani kočija. Črna vranca sta nestrpno kopala zemljo s kopiti. Dve maskirani osebi sta ga dočakali, nataknili mu na roki in nogi lahke okove, a čez oči sta mu zavezali svileno ruto.

To je bilo v Petrogradu nekaj navadnega, sosebno za vladanja treh caric, Ane, Elizabete in Katarine. Nikdo se ni temu čudil. — Miroviča so vzdignili v kočijo, vrata so se zaprla, a konja sta odhitela v diru.

Ko se je vstavila kočija in je Mirovič stopil na zemljo, pihal je hladen veter. Bili so po priliki nekje na odprtem kraju. (Pride še.)

— Mirovič, polkovnik v Smolenski polkovniji.
— Starost?
— Ni potrebno.
— Torej ta Mirovič —?
— On je mlad, spodoben, častiljubljen. Obvestite me čim prej o njegovem vedenju. Da, zares, povprašajte, je-li imel kedaj ljubavne odnose, je — ima-li sedaj ljubimko? Ali ste me umel?
— Sem. Ima li ljubimko?

IV.

Minolo je več od teden dnij od tega časa, a mladi častnik je še vedno čakal na rešitev svoje prošnje. Nekega večera, vrnivši se s sprehoda, je našel na podu svoje sobe dišeče pisemce, gotovo vrženo sem skozi okno. Pismo je bilo naslovljeno na njega. Rokopis mu je bil nepoznan, vendar je opazil, da je bil od neke ženske.

V njem je bilo napisano sledeče:

»Mladi prijatelj!

Vi pričakujete dan za dnevom caričine odločitve. No, tako jo lahko čakate do sodnega dne. Carica je dobra, ali pozabljiva. Ako hočete kaj doseči, potrebna vam je zaščita kake gospe, ker danes vladajo gospe v Petrogradu. Jaz vam bom zaščit-

Ijuje, da je Banffy pokazal popolno nepoznanje hrvatskih stvari, dočim je prej kakor ministerski predsednik drugače sodil. In ta bori protipredlog je bil vnaprejet, ker so ga podprli Breitenfeldovi madjaronski trabanti, ki so v mestnem zastopstvu v večini.

Veljav v Iloku se je izvršila z zmago madjarona dra. Gige Avakumovića. Hrvatski kandidat, župnik Mihovil M. Strojčič, dobil je 54 glasov, a srbski dr. Miladinović 64 glasov. Če tudi je to malo, vendar je tolažljivo. Ilok je poprej enoglasno volil madjarona. Sedaj se je tudi tam pojavila opozicija, ki bi o bodočih volitvah mogla vpeti.

V Osijeku je odprta trajna gospodarska razstava. Da bo ta razstava velikega pomena, tega ni potrebno nagašati, ker bodo kmet, mali in veliki posestniki imeli pred seboj veliko izbir. In ko bodo mogli videti, kako pojedini stroj funkcijonira, jim bo možno nabaviti si kaj veljavnega. Samo smešno je, da je pokroviteljem te izložbe človek po imenu Ervin pl. Čeh, sicer hrvatski minister v Budimpešti, ki dosedaj še ni odprl svojih ust. Ali ta človek, ki nima ni ljubavi, ni smisla za gospodarski proevit Hrvatske, res mora biti pokrovitelj takove lepe in koristne razstave? Tudi to je znamenje, kako se v Osijeku brez razloga klanjajo preveč vsakomur, ki se ponaša z imenom ministra.

Samo da bi se enkrat nehala ta klanjanja, ti nezasluženi izrazi simpatij, pak da bi mesto tega zavladala iskrenost: da bi mesto prošajenja začeli zahtevati! Potem bi vedeli tudi oni tam gori, da smo postali resnejši, pa ne bi z nami postopali tako bahato, kakor postopajo danes.

Milan.

Rusko-japonska vojna.

Trst 24. avgusta 1904

Večkrat so Japonci že napovedali celo dan, kdaj da zavzamejo portartursko trdnjavo; pred nedavno so izlasti japonofilski časniki poročali, da je japonski cesar — Mikado — izdal vrhnemu poveljniku oblegovalne japonske vojske pred Port Arturjem ukaz, da mora do 23. avgusta zavzeti Port Artur. Da ne bi bilo potreba za to zavzetje žrtvovati toliko vojakov, poskušal je japonski vrhovni poveljnik skloniti generala Stešelja, poveljnika portarturske trdnjave, naj kapitulira, kar je seveda poslednji odklonil.

Vrhni japonski poveljnik pač ne bo zamogel poročati v Tokio, da je izvršil cesarjev ukaz ter vzel 23. t. m. Port Artur, ker najnovejše vesti, ki prihajajo iz Port Arturja poročajo, da so bili Japonci pri svojem zadnjem naskoku na trdnjavo zopet odbiti ter da so imeli ogromne zgube. To vest je brzojavil, kakor javlja parizki »Matin«, sam general Stešelj v Petrograd.

Isti »Matin« je zvedel iz Liaojanga, kamor so dospela brzojavna poročila iz Port Arturja, da Japonci nepretrgoma obstreljavajo portartursko trdnjavo. Do 800 krogelj da prileti na dan na trdnjavo ter da obstreljavajo Japonci trdnjavo po navetih in načrtih nekega kitajskega inženirja, ki je bil prej v ruski službi in kateremu so znane vse utrdbe. Toda portarturska posadka ne klone duhom ter hrabro odbija vse napade.

Rusi imajo v svoji oblasti še vse glavne utrdbe, ki so še popolnoma netaknjene in tudi čbino streliva in živil.

Angleški list »Daily Express« je prejel od svojega dopisnika v Čifu poročilo, da so zavzeli Japonci nekoliko zunanjih malih utrdb, toda nimajo še nobene nade, da zavzamejo v kratkem trdnjavo.

Rusi zatrjujejo, da so v zadnjih dneh zgubili Japonci 20 do 30.000 tisoč vojakov. Pri naskokih na ruske pozicije so bili uničeni kar celi japonski bataljoni.

Ako bo možno ruski posadki vztrajati ter s tako odločnostjo kakor do sedaj odbijati naskoke Japonske vojske, se bo ta poslednja v kratkem silno skrčila ter potrebovala zopet novih ojačenj.

Tudi je došla vest, da se je med japonskimi vojniki v Kinčovu pojavila kuga.

Z bojišča v Mandžuriji ni nobenih posebnih novic. Glasom poročil iz Petrograda, pričakuje general Kuropatkin, da pride v kratkem blizu Liaojanga do velike bitke.

Kuga v japonski vojski.

Iz Londona poročajo, da je bilo v Kinčovu med japonskimi vojniki več slučajev kuge.

Higijena v slovenski šoli.

Priobčuje dr. Živko Lapajne.

(Dalje.)

Narod brez šol je narod brez bodočnosti!

Ta izrek angleškega državnika moral bi vsakemu mislečemu Slovenceu preiti v kri in meso. Ako velja (in to je brez dvoma) za vsak narod sploh, koliko bolj velja za nas ki smo izpostavljeni napadom dveh narodnostno močnejših sosedov. Slednji so ustanovili in ustanovljajo neprestano tujih šol na vseh mejah in celo v središču slovenskega ozemlja. S pomočjo avstrijskih vlad, držal, občin, hranilnic, šolskih društev, tovarnarjev in zasebnikov ustanovili so si Nemci in Italijani na našem ozemlju toliko številu ljudskih šol, učiteljskih, trgovskih in srednjih šol, da nas trajno raznarodujejo z velikim vspehom — kakor najbolje sprevidjamo iz podatkov poslednjega ljudskega štetja. In kdo ustanovlja nam naših šol? Nekdaj je ena avstrijska vlada zahtevala in dosegla brzojavni ukaz ustanovitve nemških občinskih šol v Ljubljani. Kdaj pošlje ministerstvo za uk podobnega brzojavni ukaz v Trst, da se ustanove zakonito še vse drugače utemeljene slovenske občinske ljudske šole? Kdaj preskrbi že izvojevani slovenski šoli v Gorici prostore, ki bodo odgovarjali najprimitivnejšim zahtevam šolske higijene? Kdaj odpravi vse raznarodovalnice in poneumljevalnice našega naroda v Korotanu, in ustanovi mesto njih učilnice, ki bodo odgovarjale načelom vzgojevalcev vseh narodov — učilnice z materinskim učnim jezikom?!

Zastoj bi bilo čakati odgovora na predstojajoča vprašanja. Kakor drugod, navezani smo tudi tu na samopomoč. In o tej je vredno spregovoriti nekaj besedi. Ako si pa ne bomo pomagali niti sami, potem smo že sedaj — narod brez bodočnosti in postanemo podlaga tujčevi peti.

Vzbujajmo zanimanje za slovensko šolo!

Napoleon je trdil, da je na svetu vse izvršljivo in je v to treba le prave volje. Veliko resnice tiči v tem njegovem izreku. Poglejmo sedaj, koliko se nahaja prave volje in navdušenja za slovensko šolo v nas Slovencih samih! Večino slovenskega naroda tvori slovenski kmet, a ta je, žal, ponajveč neizobražen, da, celo nepismen. Kako bi mogli potemtakem pričakovati od njega zanimanja za šolo? Zanima ga to, kar mu donesha koristi in ker ne vidi od šole takojšnje koristi, zavzema nasproti njej in nasproti učitelstvu brezbrizno, ponajveč celo naravnost sovražno stališče. Šaj bi njegovi otroci med tem časom, ko presedajo najlepše ure v šoli, lahko pasli živino ali kako drugače pomagali na delu! Naš kmet smatra šolo za breme. Poleg tega pa je ravno vsled slabe izobrazbe narodno-nezaveden (s častnimi izjemami) in tako se dogaja, da na obmejnih krajih slovenske občine same zahtevajo pouka v nemškem jeziku, češ, potem bodo otroci s pomočjo nemščine lažje živeli na svetu. Treba je pač gotove stopinje razsodnosti, ako hočesh sprevideti, da je pouk v vsakem drugem nego materinskem jeziku — vzgojesloven nezmišeln in so take učilnice — poneumljevalnice in le na škodo nje obiskovalcem. V obče je naš kmet, žal, navdušenju za slovensko šolo zelo nepristopen in zastopnik ljudstva mu ne more bolje govoriti na srce, nego, ako mu obljublja, da bo deloval za znižanje obveznega csemletnega šolskega obiska.

(Pride še.)

Drobne politične vesti.

Poroditalijanske kraljice. Iz Rima poročajo, da pričakujejo v gradu Raccogni blizu Turina, kjer biva sedaj italijanska kraljevska dvojica, vsak čas porod kraljice Helene. Sedaj je haje gotovo, da ako se rodi sin, dobi isti naslov »prince pijemonteški«.

Iz Makedonije. Iz Carigrada javljajo, da je bila tam aretovana neka oseba, pri kateri so našli načrte, po katerih bi se imela z bombami razrušiti železniška postaja in železniške delavnice v Jedikuli, predmestju carigradskem. Oči ustašev so došla upravi vzhodne železnice pretilna pisma, vled česar čuvajo sedaj železniško progo.

Sofijski list »Mir« poroča, da so bolgarski ministri povodom svojega sestanka z generalom Hamdi pašo, generalnim inšpektorjem turško-bolgarske meje, zagotovili, da ne dopuste tega leta, da izbruhne v Makedoniji

ustaja ter da preprečijo vsaki korak, ki bi ga storili ustaši v tem pogledu.

Angleži v Tibetu. »Reuterjev biro« poroča iz Lhasse, da se nadaljujejo pogajanja s Tibetanci ter da je nade, da pride do ugodne pogodbe. Tibetanci so izjavili, da jim ni znan, kje da biva Dalai Lama. V njegovem spremstvu se nahaja baje tudi Rus Dorjev.

Kredit za udušenje ustaje Hererov. »Schles. Zeitung« poroča, da predloži v jeseni nemškemu državnemu zboru zakonski načrt o naknadnem kreditu v znesku 30 mil. mark za udušenje ustaje Hererov v južno zapadni Afriki.

Domače vesti.

Imenovanje. Ravnateljem državnega gimnazija v Kopru je imenovan dosednji profesor na istem zavodu, Ivan Bisjak.

Umrli je v ponedeljek v Gorici vpo-

kojeni župnik Blaž Madon v starosti 88 let. Iz mestne delegacije. Mestna delegacija je v svoji zadnji seji sklenila: Magistrat se pooblašča, da se parobrodni družbi »Cunard Line« prepusti kasarna na Campo Marzio za nameščenje izseljencev, ki imajo skoro priti v Trst, ali s pogojem, da poslopije ostane na razpolago, da občini ne navstanejo nikaki troški za adaptiranje, da družba plača primerno dnevno najemščino in da prevzame troške za morebitno dezinfekcijo pod nadzorstvom magistratnih organov.

Dovolil se je trošek 722 K 72 stot. za šipe na oknih občinskih poslopij in zavodov v prvem semestru 1904. Inšpektoratu za javne nasade se je dovolil predum 2000 K v pokritje rednih izdatkov za vzdrževanje vitov. Ugodno je bila rešena prošnja trdnje Bertolero in Giachetti, da more aplanirati občinsko zemljišče prej Toschievo ter odvoziti 15000 Km. materiala. To so dovolili pod pogoji, ki jih je stavil mestni stavbeni urad.

Tržaški »Narodni dom«. Dunajska »Information« je prinesla dopis iz Trsta od 20. t. m. v katerem se dopisnik bavi z »Narodnim domom«. Najprvo omeja petindvajsetletno delavskega podpornega društva, a boji se, da pride povodom obhoda po mestu minole nedelje, izlasti ako bi se ta obhod končal pri »Narodnem domu« do spopada med Slovenci in Italijani, da se to prepreči, da je tudi redarstvo podvzelo shodne korake. Dopisnik se je lahko na svoje oči prepričal, da česar se je on bal, je bil le prazen strah. In tudi če bi bilo podporno društvo s svojo zastavo šlo naravnost v »Narodni dom«.

Na to se bavi dopisnik z zgodovino »Narodnega doma«, kako je tržaška občina kupila bivši »Monte verde«, katerega so nameravali kupiti Slovenci, in kako so si ti poslednji pridobili tla, kjer so sezidali sedanjí »Narodni dom«. Dopisnik pravi, da postane ta del mesta eden najlepših, ko bodo porušili staro vojašnico ter na nje mestu sezidali nove krasne palače. Dopisnik piše dalje, da je pridobitev prostora kjer stoji »Narodni dom« neprijetno iznenadila tržaški magistrat, ki je hotel potem prodati neki prostor, pred »Narodnim domom«, neki dunajski banki, ki bi bila sezidala tam svojo hišo ter nastanila v nji svojo podružnico. Toda izvršitev tega sklepa je tržaško namestništvo iz ozira na živahen promet, ki se na tem trgu vrši, prepovedalo. Dopisnik priznava, da je imelo namestništvo popolnoma prav, ko je izdalo omenjeno prepoved.

Latinska in nemška zahvalna pesem. Iz Crnč v vipavski dolini poročajo: Na cesarjev rojstni dan 18. t. m. sta bile tukaj dve slovesni maši. V župni cerkvi je zapel dekan zahvalno pesem po latinsko, torej »Te Deum laudamus«; tu začasno nastanjeni 27. pešpolk je pa imel mašo na planem in vojaški duhovnik je intoniral zahvalno pesem v nemščini: »Grosser Gott, wir loben dich«.

Vojaški župnik je zapel zahvalno pesem v nemškem jeziku, ker je polk nemški, a dekan je v slovenski župni cerkvi zapel zahvalno pesem — v latinskem jeziku! V nemškem in latinskem jeziku se lahko hvali Boga, le v slovenskem ne!

Škandal hi ga je zagrešila c. k. politična oblast! Zgodilo se je v Slovenjem Gradcu. Zgodba je, na kratko povedano, take: Rojstni dan cesarja, dn. 18. avgusta, je plapolala na »Narodnem domu« slovenska trobojnica. Nemškutarski občinski zastop pa je poslal svojega rejlarja da je enel zastavo in jo odnesel v občinski urad. C. k. okrajno

glavarstvo se ni niti ganilo proti temu, da si je bilo naprošeno za posredovanje. Še-le na ukaz namestništva, izdan vsled pritožbe, je c. k. okrajno glavarstvo v Slovenjem Gradcu izdalo nekov ukaz, v katerem izreka, da je občinski urad prekorščil svoj delokrog in da se mora belomodro-rudeča zastava vrniti lastnici »Kmetijski zadrugi«.

Glavarstvo pa je ob enem prepovedalo razobešenje te zastave, češ da bi to moglo dati povoda za nemire!! To je bil škandal. Ali škandal vseh škandalov je, da je ista c. k. politična oblast izjavila v oai rešitvi, da nima kaj ukreniti proti razobešenju velikonemške rdeče črno rumene zastave! Tega da politična oblast ne smatra za politično demonstracijo, ker taka zastava da se razobeša že 20 let. — Tu se nam je torej c. k. politična oblast z vsem možnim — cinizmom predstavila kakor vrhna pokroviteljica pangermanskega gibanja, kateremu končni cilj je, da se zatre narod, ki je na nešteti bojnih poljansh krvavel za državo! Škandal, nečuvši škandal, o katerem naj bi govorili vsi naši listi, da doznava ves naš narod do zadnjega kotička domovine, kako postopajo nasproti njemu c. k. oblasti. Takrat pač — pravi »Domovina« — ki treba prelivali kri za cesarja in državo, takrat nas poznate, takrat nam ne branite naših barv! Sicer pa imate za nas le bič in davčni vijak. Pa zapomnite si, da struna počí, če je preveč napeta! Vi gladite pot škandalu — toda škandal je za vas in ne za nas! Boga hočete z narodom in imejte ga — boj neizprosen boj. Videli bomo, kdo prej izkrvavi: narod ali krivična vlada!

Tajništvo vodstva družbe sv. Cirila in Metodija v Ljubljani bode poslovalo odtlej redno vsaki dan, izvemši nedelj in praznikov, od 3 do 6. ure popoldne v družbini sobi v »Narodnem domu«. To se naznanja s pristavkom, da se prodaja tam tudi »narodni kolek«.

Pevsko društvo »Zrinski« v Dekanah priredi v nedeljo 4. septembra narodno veselico v korist dijaškega podpornega društva v Pazinu s petjem, igro, tamburašjem itd. itd.

Na veselici bo sodelovalo vrlo pevsko društvo »Svoboda« iz Sv. Antona, pavski zbor iz Loke Bezovice in tamburaški zbor izobraževalnega društva v Dekanah.

Veseloigro, deklamacijo in nekateratamburaške točke uprizore dijaki. Natačni vzporred se priobči pravočasno.

Gede na to, da dijaško podporno društvo v Pazinu potrebuje vsestranske podpore želeli je obilne udeležbe se strani občinstva.

Tržaškim in okolišanskim društvom nudi se tu lepa prilika, da vsaj enkrat izlete v Dekani. Viak odhaja iz Trsta ob 3.25 popoldne, odhaja pa iz Dekani v Trst ob 9.15 zvečer. Cena tja in nazaj je 60 novč. Na noge turej sebi v razvedrilo, revnim istrskim dijakom v pomoč!

Zveza slovenskih odvetnikov v Ljubljani, vabi na ustanovni občni zbor, ki se bo vršil dne 7. septembra t. l. ob 7. uri zvečer v mestni dvorani v Ljubljani.

Dnevni red: 1. Poročilo pripravljalnega odbora. 2. Volitev predsednika, osmero odbornikov in dveh preglednikov. 3. Določitev članarine za leto 1903. 4. Posamezni nasveti in slučajnosti.

V Ljubljani, dne 17. avgusta 1904.

Za pripravljalni odbor:

Dr. Karl Triller.

S Koroškega. Grozna nesreča se je zgodila v nedeljo 21. avgusta v Grableh pri Pliberku. Stropnikov hlapec je prišel z lova z nabarano puško in je naslonil isto ob zid Bokrovtove hiše. 8-letni sin posestnika Oelnika, zazrši puško, se je hotel igrati žnjo. To je videla 24-letna hči posestnika Bokrovta; zato je hitela k fantu ter mu je hotela puško odvzeti. Ko sta se trgala za puško, je počil strel, in ostala sta mrtva na lieu mesta obe.

Pevsko društvo »Adrija« v Barkovljah vabi na domačo veselico z godbo, petjem, igro in plesom, ki jo priredi v nedeljo, dne 28. avgusta 1904 v prostorih »Narodnega doma« v Barkovljah s sledečim vsporedom:

1. Kunze: »Tamburaška koračnica«, godba. 2. Iv. pl. Zajc: »Nočni stražari«, možki zbor. 3. Iv. pl. Zajc: »Slovenska sinfonija«, godba. 4. H. Volarič: »Slovenska pesem«, mešan zbor. 5. Walteufel: »Cigani«, valček, godba. 6. A. Hajdrih: »Hercegovska«,

Sprejema zavarovanje človeškega življenja po najraznovrstnejših kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, ko nobena druga zavarovalnica. Zlasti je ugodno zavarovanje na doživetje in smrt z zmanjšujočimi se vplačili.

Vsak član ima po preteku petih let pravico do dividende.

„SLAVIJA“
vzajemna zavarovalna banka v Pragi.
Rezervni fond 29.217.694.46 K Izplačane odškodnine: 78.324.623.17 K
Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države z vseskozi slovansko-narodno upravo.
VSA POJASNILA DAJE:
Generalni zastop v Ljubljani, čegar pisarne so v lastni bančni hiši v Gospodskih ulicah 12.

Zavaruje poslopja in premoženje požarnim škodam po najnižjih cenah. Škoda cejuje takoj in nanajkunjše. Uživa najboljši sloves, koder postuje.

Dovoljuje iz čistega dobička izdati podpore v narodne in občnokrajne namene.

VABILO OBČNEMU ZBORU

„Kraškega vinorejskega društva“

v Tomaju

dne 4. septembra 1904.

ob 4. uri popoldne

v društvenih prostorih

VSPORED:

1. Pregled društvenega vinograda;
2. Pozdrav predsednika;
3. Poročilo tajnika in blaginjskega;
4. Volitev odbora;
5. Slučajni predlogi in nasveti.

Odbor.

Zahvala.

Podpisani delavci se toplo zahvaljujejo g. Josipu Železniku in njegovi cenjeni soprogi za bogato pogoščenje z jedili in pijačo o priliki likofa njegove novosezidane hiše pri Sr. Ani 220 (blizu Škeda).
K. L. Re.

Odda se s 1. septembrom stanovanje z dvema sobama in kuhinjo v R. Janu hš. 257 (pri dvanajstih murvah). Natančnejše se izve v upravnistvu E. Linost.

Od danes naprej pa do 15. septembra t. l. se izvažujejo v pozostega umetnika g. Giotto Bianchini Vittorio v mojemu dobro poznanem

fotografičnem ateljerju

ulica Gasparo Stampa 7.

(zadej stare cerkve sv. Antona)

razven navadnih fotografičnih izdelkov tudi oni na temen ali svetel porcelan (fotosmalto) v barvah, kakor tudi najmodernejše slike.

CENIK:

6 slik „Secesija“	K 1.60
6 „Vizit“	2.40
6 „Marjeta“	3.80
6 „Kabinet“	5.80

Fotosmalto:

1 slika na kodino	K 1.20
1 „srebro“	3.20
1 „zlat“ (6 karat.)	5.20

Spoštovanjem

Karlo Pittoni.

Tovarna kisa

Bruschina & Krovath

Trst. — Riva Grumula 6 — Trst.

Zaloga vinskega kisa in različnih specialnih kisov.

Konkurenčne cene.

V kratkem se otvori prodajalnica z manufakturnim blagom

Severij Lockmer

na trgu sv. Jakoba (pred cerkvijo) z velikim izborom drobnarij, platenine, kotenine, fuštanja, srajc, zapestnic, kravat, kakor tudi bombaža, volne in predmetov za ženska ročna dela.

Grand Restaurant Hacker

Sv. Ivana trg št. 5.

Krasen vrt. Velika dvorana.

Nalašč pripravljena večerja za čas, ko končajo gledališke predstave.

Cene zmerne!

Največji komfort!

Postrežba točna!

„LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA“

Podružnica v Celovcu.

Kupuje in prodaja

na vse rent, zastavnih pisem, prioritet, komunalnih obilgacij, srečk, delnic, valut, novcev in deviz.

Promete izdaja k vsakemu šrobanju.

Polno vplačani akcijski kapital K 1.000.000

Zamenjava in eskomptuje izrečane vrednostne papirje in vnovčuje zapale kupone.

Vinkuluje in divinkuluje vojaške ženitninske kavelje.

Rakompt in inkasno marja.

Daje prodajne na vred. papirje. Zavaruje srečke proti kurznim izgubam.

Borova naročila.

LJUBLJANI

Podružnica v Spletu

Denarne vloge vsprejema

v tekočem računu ali na vložne knjižice proti ugodnim obrestim. Vložni denar obrestuje od dne vloge do dne vzdiga.

Promet s čeki in nakaznicami.

Svoji k svojim!

M. Stoppar v Trstu

ulica S. Giacomo 7 (Corso)

priporoča svojo novo

preurejeno pekarno in sladčičarno

Vsakovrstno sladčice ter 3 krat na dan svež kruh raznih vrst.

Tu- in inozemska vina v buteljkah.

Vse naročbe franko na dom. Pijače v ledu.

Trgovcem z jestvinami

v Kozini in okolici priporoča svojo

veliko zalogo moke

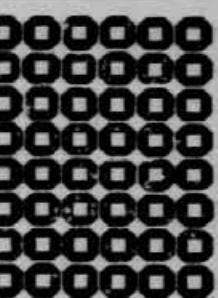
iz parnih mlinov Schoeler & Co dvornih zalagateljev

v Ebenfurtu in na Dunaju

IVAN ŠIŠKOVIČ

tgovec v Kozini.

Zlatar
DRAGOTIN VEKJET
(C. Vecchiet).
TRST. — Corso št. 47. — TRST.
Priporoča svojo prodajalnico zlatanine, srebrnine in žepnih ur. — Sprejema naročbe, poprave srebrnih in zlatih predmetov ter poprave žepnih ur.
Kupuje staro zlato in srebro. Cene zmerne.

CUNARD LINE

koncesionirana proga v Avstiriji

TRST-NEW-YORK.

Redno prevažanje potnikov in blaga naglim parnikima.

Najcenejše in najprikladnejše potovanje iz Avstrije v AMERIKO.

Izvrstna narodna domača hrana.

5 kron

cenejše od vsake druge konkurenčne proge.

Odlaz iz Trsta za New-York:

Parnika: „ULTONIA“ v soboto 23. julija 1904.

„SLAVONIA“ v soboto 6. avgusta 1904.

nadalje vsako drugo soboto.

Za poizvedovanja in vozne listke obrniti se do avstrijskega domačega glavnega zastopa

SCHRÖDER & Co., Trst, ulica Carlo Ghega 8., I. nadstr.

ali pa do g. Franceta Nowy, konc. agent v Ljubljani, Marijin trg 1.

Svoji k svojim OBUVALA.

— Dobro jutro! Kam pa kam?

— Grem kupit par čevljev!

— Svetujem Vam, da greste v ulico Riborgo št. 25. po domače k Pierotu. Tam vdobite vsake vrste obuvala za moške, ženske in otroke. Isti popravlja male stvari brezplačno ter sprejema naročbe vsakovrstno obuvalo na debelo in drobno.

Lastnik: Peter Rehar.

Kranjski redilni prašek za prešiče

Doktor pl. Trnkocija krmilno in varstveno sredstvo se pomeša meji krmu pa tudi že pujskom. 1 zavitek za 50 stotnik zadostuje za mesec.

Na prodaj pri trgovcih: po pošti 5 zavitev iz glavne zaloge

Lekarne Trnkoczy, Ljubljana

Zahvalna pisma tudi uradno poverjena dohajajo vsaki dan.

Največje priznanje London 1903 „GRAND PRIX“

Zaročenci!

Kupajte vaše pohištvo v dobroznani

pohištva, manufaktur in tapetarij

tvrdke

Jvanka Doreghini

ulica Madonnina št. 8

Jamči se za solidnost in trpežnost blaga.

Absolutno konkurenčne cene.

Pisarna

za vojaške zadeve.

Dovoljena od vis. c. kr. namestništva v Trstu

Piazza della Borsa št. 5, II. n.

Podaje ustmeno in pismeno nasvete in pojasnila v vseh vojaških in brambenih zadevah.

Sestavlja prošnje in vloge zadevajoč enoletne prostovoljce, nabore, oprave in preložitve orožnih vaj ter kontrolnih zborov; predčasne ženitve, sprejem gojencev v vojaške odgajališča, uroke (rekurze), reklamacije itd.

Uradne ure vsak dan od 9. do 1. in od 4. do 7. popoldne.

IVAN JANCAR

tehnični koncesionirani zobozdravnik

v Trstu, ul. Torrente 32 II. n.

Delavnica za umetno zobovje. Izvršuje popolno zobovje iz kaučuka ali zlata po francoskem sestavu. Poprave v 2 urah. Cene zmerne. Sprejema od 8—6. pop.

Anton Skerl

mehaničar

Piazza de'le Legna 10. (hiša Caccia).

Gramofoni, fonografi, plošče in cilindri za godbo v velikem izboru.

Internacionalna godba in petje

Vse po cenah, da se ni bati konkurence.

Specijaliteta:

Priprave za točenje piva.

NB. V olajšanje nakupovanja se prodajo si predmeti tudi na mesečne obroke.